

OVIKEN
med BERG, HACKÅS och MYSSJÖ.
(Jämtland.)

Ovikens pastorat, som en gång i tiden omfattade större delen af södra Jämtland, är i längden för sexårsgården af 1314 uppfördt under namnet *Owik* med allenast ett annex och en årlig utlaga af 6 öre (DS 3, n. 1946). Annexet var tydligen då, liksom nu, *Myssjö*, som under medeltiden framträder under skiftande namnformer, *Myske* (1418), *Mösköö* (1438) och *Myzske* (1482). År 1316 betalar kyrkoherden i *Ofwik* 2 mark och kyrkan 1 mark till lösen för Upsala ärkebiskops pallium (DS 3, n. 2043). Redan före 1435 lydde *Berg* under Ovikens gäll, till hvilket slutligen äfven *Hackås* lades som annex år 1532 (se inledn. till Näs). Vid tiden för den Trondhjemska reformatsen är 1589 betjänades pastoratets 6 kyrkor af khden och tvenne kapellaner, af hvilka den ene residerade i Berg och äfven uppehöll gudstjänsten i dess båda kapell Rätan och Klöfsjö, under det att den andre alternerande predikade i Hackås och Myssjö. År 1650 afgick Berg som eget pastorat, och 1860 återförenades Hackås med Näs, hvarmed det ursprungligen hört samman. Från sistnämnda år är Ovikens komminister stationerad i Myssjö.

Utgångspunkten för reformationsverket i Jämtland var Oviken, och i landskapets kyrkliga historia ha många af församlingens herdar spelat en framstående roll. På 15- och 1600-talen ansågos de nästan själfskrifna som landsprostar, och vid två särskilda tillfällen uppstego de till rang och värdighet af ordinarier eller super-

intendenten. En khde från senare delen af 1400-talet bar den mera världsligt klingande titeln höfvidsman på Koborgshus. Huruvida denna tydligen befästa byggnad, uppförd i början af 1480-talet och belägen c:a 13 km. från kyrkan, varit afsedd för andra ändamål än att utgöra en tryggad tillflyktsort för prästen och hans husfolk i likhet med de högre prelaternas fasta borgar, framgår icke af handlingarna.¹ Mot antagandet att den äfven haft till uppgift att tjäna som säkrare förvaringsplats för biskopstonden talar omständigheten, att dennas insamling ålåg landsprosten, men att befattningen som sådan under den tid Koborgshus fanns till ej var förenad med khdebeställningen i Oviken. Borgens historia blef tydligen ganska kort. Traditionen förmäler, att den förstördes af vålded redan under den förste borgherrens tid. Säkert är i hvarje fall, att en lekman var jordinnehafvare i Koborg år 1490. En murad källare är numera den enda återstoden af detta medeltida fäste.²

Den äldsta stenkyrka i Oviken, om hvilken man äger någon kännedom, invigdes 20 febr. 1503 af ärkebiskop Jacob Ulfsson (se khdar n. 9). Hon nedrefs så när som på en mindre del af östra muren vid den ombyggnad, som företogs år 1758 under ledning af en sockenbo, byggmästaren Per Olofsson i Dillne. Storleken utökades till 49 aln. i längd och 30 alnar i bredd med en rymlig sakristia på nordöstra långsidan. Byggnadskostnaderna uppgingo till 13,665 rdlr. Ny predikstol förfärdigades af J. Edler 1760, altartaflan af kapten C. Hofverberg och altaruppsatsen af Jonas Granberg, hvilken 1751 uppfört den fristående klockstapeln. Den högtidliga kyrkinvigningen ägde rum 18 apr. 1763. I stället för att påkosta kyrkan en välbehöflig, men dyrbar reparation, beslöt församlingen på 1890-talet bygga en ny. Ritningar till en sådan af tegel i gotisk korsbågstil med hög tornspira, uppgjorda af arkitekten Gustaf Hermansson i Sundsvall, förelågo 1895, kostnaderna beräknades till omkring 80,000 kr. Invigningen af den nya kyrkan försiggick 12 juli 1906. Af inventarierna från den äldsta kyrkan återstår ett figurrikt altarskåp. Den nyvagnade pieteten för våra kulturminnesmärken har under de senare åren framkallat planer på den gamla kyrkans restaurering från dess fortskridande förfall.³

Myssjö kyrka undergick 1878 en om- och tillbyggnad under ledning af byggmästaren Bergström i Östersund; tornet uppfördes två år senare. Altartaflan, målad af artisten Joh. Tirén, föreställer Kristi nedtagande från korset.

KYRKOHERDAR.

1. Herr **Peter** prestr i Vuik omkring 1345, utfärdar jämte Lafranz, prestr i Bergh ett vidisse af kon. Magnus Erikssons bref, dat. Helsingborg 4 juli 1343, innehållande befallning, att bönderna i Bräcke kyrksocken i Jämtland skulle erlægga en gammal, af kon. Sverre påbjuden

¹ Möjligen föreligger här en västlig motsvarighet till de på Storsjöns östra sida belägna kyrkornas (Brunflo, Sunne, Näs och Hackås) kastaler, hvilkas egenskap af försvarsverk och fasta stödjepunkter få sin förklaring af de oroligheter af skilda slag, för hvilka Jämtland såsom gränsland ofta var utsatt.

² Se *C. J. E. Hasselberg*, Koborgshus (i Från ådalar och fjäll 1913).

³ Ovikens gamla kyrka är afbildad i samma årsbok s. 92.

skatt, benämnd *Sundamål*, till konungens kapell i Sunne. (DN. 3: n. 233; DS. 5: n. 3713 not.)

2. Herr **Lauris**, kirkioprest i Owiik, köpte år 1376 af Hakon i Hallen gården Kastad i Oviks socken för 30 jämtska mark. Det var förmodligen en bland de gårdar, som Upsala ärkebiskop tog i pant för de penningar, herr Lauris var skyldig Oviks kyrka. Emellertid inbetaltes senare denna skuld af hans forna tjänstekvinna Gunborg, hvilken i följd häraf tillerkändes dessa gårdar genom kvitto, utfärdadt i Hackås die beati Severini episcopi (23 okt.) 1391 af prosten Henrik, Olof Salvesson och lagman Svenung. (DN. 3: n. 408, 499.) Herr Lauris var då utan tvifvel död.

3. Herr **Henrik** [1386-1405] omnämnes första gången, då han pingstdagen 10 juni 1386 bevittnar ett arfskifte i Matnäs. Såsom prost öfver Jämtland utfärdade han 1391 å ärkebiskopens vägnar det nyssnämnda kvittot rörande företrädaren herr Lauris' gårdar. Sist förekommer hans namn i ett permebref utgifvet i Ovik 1 maj 1405. (DN. 3: n. 468, 499, 578.)

4. Herr **Matthis**, kyrkæprest i Owiik [1418-19] har med sitt sigill 6 dec. 1418 bevittnat en af Faste Arneson utfärdad fullmakt, var kort därefter 22 dec. s. å. närvarande, då gården Svidja i Myssjö socken såldes till Arnulf Toresson, samt intygade 25 jan. 1419, att hustru Gudrun i Ubås skänkte sin måg Halvar Halvarsson 1/4 af denna sin gård med villkor, att han skulle försörja henne till döddagar. (DN 3: n. 641-643; SD. 3: n. 2549, 2561, 2574.)

5. **Jenis (Johan, Jowan) Jacobsson** [1431-38], kirkioherre i Owiik, från Tillinge vid Enköping i Upland, utfärdade från Oviks prästgård 1431 sjunde dagen efter fastan ett bref, hvarigenom han för 20 mark till bykyrkan i Vadstena stad öfverlät ett faldaland om 12 lass hö i Hvappa äng i Tyllinge s:n, Åsunda härad, hvilket tillhört hans fädernearf. Detta jordförvärf afsåg att främja den af kon. Erik till minne af hans då aflidna gemål drottning Philippa stiftade gudstjänstanordningen i stadskyrkan i Vadstena, för hvilket ändamål konungen skänkt 1100 svåra engelska noblar.¹

Samma år, 4 juni, bevittnade herr Jens jämte lagman Hakon Laurens-son m. fl. den slutliga förlikningen mellan Tore Joansson och hans faders baneman Sölve Sverkersson, som i mansbot och mot 12 jämtska marks mellangift afstod gårdarne Vestra Side och Djule i Oviken åt Tore. Dråpet

¹ Hildebrand, H., Sveriges Medeltid D. 3: s- 787.

hade skett redan 1426. Herr Jens nämnes ss. khde här dessutom i flera permebref, senast 22 juni 1438, då den under företrädaren omnämnda gården Svidja öfvergick i Sven Magnildssons ägo. (Örnhj. Dipl. X. 29; DN. 3: n. 709, 715, 730, 742, 744; 14: n. 49).

6. Herr **Peder**, kirkioprest i Owiik [1461] hänger 12 juni s. å. sitt sigill under ett köpebref rörande ett kvarnställe i Hallensån i Myssjö s:n (DN. 3: n. 850).

7. **Severin Hansson** [1466-87], kirkiopresther j Owiik, var 24 dec. 1466 närvarande i Berg ss. vittne till försäljningen af ett halft kvarnställe i Hogån. I ett köpebref 2 apr. 1482 kallas han »kyrkioherre i Owiik, Myzske och Bergh ok höffwidzman oppa Koborgxhus», då han af Esbjörn i Fjedersås och Erik i Tjernerås tillhandlade sig en älgsgård, hvilken dessa byggt mellan Bilsås och ån i Kungsallmanningen. Om detta Koborgshus se inledningen. I början af januari s. å. förrättade ärkebiskop Jacob Ulfsson visitation i Oviken, och vid samma tillfälle anförde allmogen klagomål öfver, att herr Severin Hansson tillvällat sig mer skog under Koborgshus än honom borde. Ärkebiskopen bjöd, att de tvistande parterna skulle utse en nämnd af 6 dannemän att jämte Jämtlands lagman Esbjörn Semundson därom döma. Domen föll den 3 juni 1482, hvarigenom Koborgshus' skogsområde fastställdes med råmärken. Khden Severin nämnes ytterligare i flera permebref från åren 1486 och 87. (DN. 3: n. 908, 937, 938, 954, 957; 16: n. 232; Handl. rör. Skandinav. hist. 17, s. 37 ff.)

8. Herr **Staphan** [1494], var 1486 kapellan i Brunflo, då han 5 mars s. å. jämte ofvannämnde khden Severin bevittnade, att Björn i Klackås gaf sin dotter Christina 22 jämtska mark mot att hon afsade sina anspråk på fädernegården. Antagligen ss. khde i Ovik sätter han sitt sigill under en annan arfshandling 18 maj 1494. (DN. 3: n. 954, 992.)

9. **Nils Gudmundsson** (1500-25), tillika prost öfver Jämtland, bevittnade 16 nov. 1500 jämte fogden Olof Bagge försäljningen af godset Ho i Ragunda s:n. Själ köpte prosten 30 sept. 1502 af Martin Pedersson i Backe ½ kvarnställe i Backaån för 5 svenska mark; andra hälften hade hans företrädare khden herr Severin redan inköpt af samme man. Under hans pastorstid höll ärkebiskop Jacob Ulfsson visitation här 20 febr. 1503 och invigde Ovikens kyrka, hvars invigningsdag dock på prostens Nils' och församlingens begäran sattes till dagen efter Epiphanie Domini (7 jan). Vid samma tillfälle beviljade ärkebiskopen 40 dagars indulgentier åt dem,

som med böjda knän och med ljus i händerna visade sin andakt för högaltarets bilder och läste sina pater noster, Ave Maria eller credo eller hvarje år besökte kyrkan på dess invigningsdag. I en skrifvelse, daterad Upsala den 3 mars 1510 (DN. 16: n. 348), befäller ärkebiskopen prosten Nils att vid ämbetets förlust se till, att socknestugorna såväl vid moderförsamlingarne som vid kyrkorna i Jämtland flyttades från prästgårdarne och ned till kyrkovallen, hvarom han vid senaste visitationen gifvit tillsägelse, men hvilket ej verkstälts. Till Margareta och Birgitta Halvardsdöttrar i Obbåsen sålde prosten trettondag jul 1520 två delar i ödeshemmanet Kempedalen i Oviken för 20 mark örtuger, vid hvilken försäljning kyrkoherdarne herr Nils i Rödön och herr Peder i Refsund fungerade som vittnen. Prosten Nils Gudmundsson måste ha aflidit om hösten 1525, ty i det tryckta cirkulär, som utgafs vid 1526 års synodalmöte, uppföres han såsom afliden efter förra mötet, som hölls i juli 1525, och efterträdaren befinnes redan i februari 1526 vara i full utöfning af sitt ämbete. (DN, 14: n. 203, 225, 276, 515; 16: n. 348.)

10. **Erik Andersson** (1526-63), Jämtlands reformator, är förmodligen identisk med den *Ericus Andree de Upsalia*, som 21 april 1512 såsom student inskrefs i Rostocks universitetsmatrikel. Hans första framträdande i Jämtland daterar sig från början af år 1526, då han som nyutnämnd landsprost och khde i Oviken ledsagar ärkebiskop Johannes Magnus på dennes visitationsresa i församlingarne och bevisligen varit närvarande i Lit och Undersåker. Hans förmåga och skicklighet sattes snart på hårda prof under de svåra nya förhållanden, som inträdde i och med reformationen, hvilken särskildt i Jämtland ledde till många slitningar. Landskapet var ju ett norskt land, styrdt af dansk-norska fogdar, men lydde i kyrkligt afseende under Upsala ärkebiskopsdöme. Det öfvervägande flertalet präster voro svenskar, tillsatta af domkapitlet i Upsala, dit biskopstionden och andra prästerskapet pålagda gärder utgingo. Sedan ärkebiskopen flyktat ur riket och Gustaf Vasa med stöd af riksdagsbeslutet i Västerås 24 juni 1527 brutit med påfven i Rom, hvarigenom första steget till den svenska kyrkans reformation var taget, töfvade konungen ej länge att sätta sina kyrkopolitiska planer i verkställighet. I skrifvelse till Jämtlandsprosten 12 okt. s. å. framhåller han sig jämlikt riksdagsbeslutet ha rätt att »nogot vetha vthåff then rentha oc saker som j her til dags haffue vthkrafft och vpbåret på biscopens vägne vti edert prosterij», samt befäller honom infinna sig i Upsala och vid nästkommande disting härför göra räkenskap, då han i likhet med öfriga landsprostar i Norrland skall få underrättelse, hur framdeles må förfaras i detta afseende

(KGR 4, s. 346). Den norske ståthållaren Vincent Lunge hade emellertid fått vetskap härom och aflät 5 jan. 1528 en försmädlig skrifvelse till Upsala domkapitel, däri han bland annat säger sig ha försport, huruledes man efter ärkebiskopens fördrifvande pålagt präster och kyrkor stort subsidium och valt kon. Gustaf till sin ärkebiskop, den heliga stolen till skada och obestånd; det vore dock större skäl att landets präster och kyrkor, om de skulle skatta till några världsliga herrar, hellre gjorde det till sin egen herre och konung än till främmande regenter. Fördenskull hade han för kon. Fredriks räkning af prosten i Jämtland herr Erik utkräft 80 danska mark, motsvarande biskopstonden för året (KGR 5, s. 220). I en svarsskrifvelse medgaf domkapitlet att provinsen var ett norskt land och framhöll att man icke ämnade befatta sig med något, som tillkom kronan, men fordrade att prästerskapet, liksom i stiftets öfriga delar, skulle erlægga det, som tillkom domkyrkan. Förhindrades detta, skedde öfvervåld och sådant borde undvikas. Kon. Gustaf grep nu in och inför hans maktspråk fann länsherren för godt att återbära den beslagtagna penningssumman. Men den norska afvogheten tog sig dock fortfarande uttryck i fogdarnes trakasserier mot de svenska prästerna i Jämtland, en sak, hvaröfver prosten och bönderna klagade och som konungen i ett bref af 1 jan. 1533 lofvade taga sig an (KGR 8, s. 165). Vid häfdandet af dessa svenska intressen hade konungen ock städse att påräkna sitt förnämsta stöd i landsprosten Erik Andersson, under det att äfven tendenser till norska sympatier på ett par håll yppades bland det öfriga prästerskapet. Redan i ett bref 9 febr. 1531 tackar konungen herr Erik för hans hittills gjorda tjänster och beder honom vara behjälplig med något han önskade genomföra. Hvad det rörde sig om skulle prosten få reda på af mäster Peder Svenonis och Jacob Vestgöte, just de män, som sedan upptogo klockskatten i Norrland.¹ Inom prostens eget vidsträckta pastorat förbättrades gudstjänstmöjligheterna genom anläggandet af tvenne nya kapell i Bergs socken vid Rätan och Klöfsjö. St. Thomæ dag år 1530 gaf han dessa »utskavens» (afsides liggande) byar tillåtelse att få bygga kyrkohärbergen vid sina kapell (DN 14: n. 692), och enligt bref af den 20 dec. 1540 hade han utverkat att kyrkogårdar fingo invigas (DN 14: n. 802). Ett vittnesbörd om att han aktivt handhaft och främjat reformationsverket genom anskaffande af de svenska reformatörernas skrifter finner man i ett exemplar af Olaus Petri kyrkohandbok af år 1537,

¹ Rörande klockskattens upptagande i Jämtland föreligger ej något dokument. Däremot levererade prosten Erik i Oviken genom sin kapellan herr Måns Olsson 23 maj 1548 af de jämtländska kyrkornas uppburna altarsilfver 85 lödig mark 8 lod 1 kvintin samt 28 lödig mark 4 lod förgylld koppar, hvarå kon. Gustaf samma dag utgaf kvitto.

som tillhört Bergs kyrka. Bokens titelblad bär nämligen följande anteckning: *Iste liber emptus est ad usum ecclesie Berg pro vj ore procurante Domino Erico ibidem curato necnon preposito Jemptie 1539.*¹ Man finner ock, att han sökte upprätthålla vänskapliga förbindelser med de kyrkliga myndigheterna i grannlandet, då han vid ett besök i Upsala på distingsmarknaden i febr. 1530 lofvar därifrån sända till ärkebiskop Olof i Trondhjem en tegelslagare på samma gång han å jämtländska prästerskapets vägnar anhåller att genom ärkebiskopens försorg få »20 kannor *Romenij* till att messa med». I betalning skulle man lämna järn på Levangers marknad.²

Som belöning för sina förtjänster fick prosten röna flere bevis på konung Gustafs bevägenhet. Till förbättrande af hans inkomster lades Hackås som annex under Ovikens pastorat genom kgl. bref 29 juli 1532, och 1 jan. 1533 förlänades han med gården Västerhus, som tillförne legat under Upsala domkyrka. Mot donationen gjordes emellertid invändningar af Vincentius Lunge, som skref till konungen, att en hustru Ingerid på Billestad och hennes sex söner ansågo sig ha bättre rätt till denna gård, hvarpå konungen svarade att domkapitlets handlingar skulle närmare undersökas (KGR 8, s. 206).³ Själ köpte prosten 12 mars 1535 för 60 mark silfver ödeshemmanet Skottgården i Oviken af khden Nils Mattson i Brunflo å hans rådskvinnas vägnar (DN. 14: n. 732), och år 1546 förvärfvade han genom köp af Sven Larsson på Hwattin dennes rätta fäderne i Hakås och Hanebacka. År 1540 3 sept. ingick konungen med prosten ett för denne fördelaktigt aftal rörande lösen af biskopstionden och arrendet för det laxfiske, som domkyrkan ägde i Ragunda. Enligt aftalet, som förnyades 4 mars 1545, skulle prosten till konungen erlægga 320 mark för uppbärandet af dessa förmåner. Man finner honom för öfrigt ofta på visitationer i församlingarne, biläggande tvister, tillsättande nämnder och utfärdande domar i kyrkorättsliga frågor, för hvilkas stadfästelse han stundom besöker Upsala. Man har velat tillägga honom en superintendents eller ordinaries ställning, men den titeln bar han ej. Han kallar sig i ett bref från 1550 »Kongl. Maj:ts vår kongl. Nådes prost i Jempteland». Den 16 jan. 1560 ger prosten ett intyg om Ovikens kyrkokassas ställning, näml. 15 mark innestående och 4 mark fordringar. Märkligt är, att han

¹ ?: Denna bok är inköpt för sex öre till Berg kyrkas bruk på föranstaltande af herr Erik, där kyrkoherde och prost i Jämtland 1539.

² Samlinger til det Norske Folks Sprog og Hist. B. I. 61 - *Romeni* var ett slags spanskt vin.

³ Redan 7/3 1526 hade ärkebiskop Johannes Magnus mot 10 marks årlig afgift bortförlänat Västerhus på lifstid åt 3 bönder och deras anförvanter. (DN. 16: n. 481.)

år 1561 uppföres bland konung Erik XIV:s spioner. Han afled två år därefter, enligt inskriften å den nu försvunna grafstenen i Ovikens gamla kyrka: Hic jacet venerabilis nec minus pietate insignis dominus Ericus Andreæ præpositus terræ Jemtiae Obiit 1563. Han måste ha varit en utomordentligt klok, rättrådig och rikt utrustad man.

Med sin hustru, som sannolikt afled före honom, hade han 4 barn, 3 döttrar och 1 son.

Äldsta dottern g. m. khden Andreas Petri i Brunflo; mellersta dottern g. m. Nicolaus Andreæ i Offerdal; den yngsta dottern g. m. khden Michael Jonæ i Rödön, sedan i Mo och Rengsjö, Hälsingland; sonen *Johannes Erici Isopedius*, stud. i Rostock 1564.

(Litt.: *M. Nordström*, Jämtlands kyrkliga ställning. Hsand 1884; *L. Bygdén*, Från reformationstidevarfvet. Ett jämtl. privatbrev år 1564, i JFT, Bd 7 1919-21.)

11. **Nicolaus Stephani** (1563-71), f. i Söderköping, där hans föräldrar år 1564 ännu lefde. Var khde i Örebro, då han sommaren 1563 såsom *ordinarius* och khde i Oviken förskickades till Jämtland i fiendeland och händer, såsom han själf skrifver i ett bref till K. M:jt, dat. Sthm 19 febr. 1564. Han skildrar, huru han måste skingra både bo och bohag, som han ägde i Örebro, och nödgades flytta den långa vägen mer än 100 mil, hvaraf han led mycket ondt och desslikes hustru och barn. När han allt bekostat, och fört in i landet allt sitt gods, kommo fienderna och jempterne och togo bort allt thet han åtte och allt thz hans folk åtte och fångade en stoor part af hans tjenare både prester och drengar, drogo ock efter honom vid pass 14 miler vägh, så att han undslapp med stoor lifzfaare »och Herren Gudh ledsagade migh ther utt.» Nu är han alldeles husvill och »kallelselös» och beder om något pastorat igen - antingen Söderköping, där han är född och har sina föräldrar, eller Örebro, där han nedlagt möda och omkostnad på åkerbruk och byggning, och tycker det är tungt och svårt, att hans efterträdare Andreas, som platt intet där bekostat, nyttjar och brukar allt hans stora arbete. Emellertid fick han återvända till Oviken, då det i Jämtland under svensk styrelse artade sig till lugnare förhållanden. Enligt kgl. bref 29 jan. 1565 skulle han få i lön uppbära 192 tr. korn. I Oviks prästgård undertecknade han och Jämtlands präster år 1568 trohetsförsäkran åt kon. Johan III, som genom bref 2 dec. s. å bestämde hans lön till 4 pundläster spl. Då Jämtland genom freden i Stettin afträdde och lades under Trondhjems stift, begaf han sig härifrån, utsågs till domprost i Växjö, bevistade som fullmäktig för därv. biskop Nicolaus Knutsson mötet i Upsala 1572 och underskref liturgiens antagande, hvilket rönste ogillande af Växjöstiftets prästerskap. Blef där år 1583 biskop efter den s. å. till ärkebiskop utn. Andreas Laurentii

Bothniensis och utfärdade 17 dec. s. å. sitt herdabref, hvori han anbefaller liturgiens tillämpande. Ehuru gammal och svag var han närvarande vid Upsala möte 1593, men blef där afsatt. Mötet, som utsett Olaus Martini till hans efterträdare, begärde att konungen måtte den gamle biskopen med underhåll förse. Konungen lät honom dock kvarsitta på biskopsstolen, men förordnade till hans biträde dåv. khden i Arboga Petrus Jonæ Angermannus, hvilken ock vid biskop N. Stephani år 1595 inträffade död efterträdde honom.

Tvenne döttrar äro kända: *Karin*, g. 1) m. khden i Åkerby Georg Petri af Jämtländska Skunkesläkten, 2) m. khden i Wassunda Olaus Jonæ; *Hebbla*, g. m. khden Laur. Gudmundi Spegel i Kulletorp, Smål. (*Wallqvist*, Eccl. Saml. fl. 8, s. 619).

Tr.: Hans cirkulärbref till prästerskapet i Växjö stift är publicerad af *A. H. Lundström* i Undersökningar och aktstycken. Ups. 1898, s. 48.

12. **Erik Mogensson Blix** (1572?-1611), sognepräst och provst udi Oviken. Var i församlingen kapellan 1566-71 och bodde på Orrgården. Sannolikt superint. Nils Stephani närmaste efterträdare. Under den rättegång, som 1597 väcktes mot ståthållaren i Trondhjem Ludvig Munck. framkom bland annat, att denne för 50 pund koppar skulle ha öfverlåtit ett litet gäll i Jämtland åt herr Erik i Oviken, oaktadt superintendenten Hans Mogensson och hans kapitel önskat insätta höraren i Trondhjems skola Michel Oluffssen i detta pastorat, såsom bättre meriterad.¹ Är uppgiften riktig kan herr Erik icke blifvit khde här före 1578, året för superintendentens tillträde till ämbetet; men denne skötte nog ärendena äfven under företrädarens, den åldrige Hans Gaas' sista tid. Var såsom landsprost utsedd att jämte två präster närvara vid konungahyllningen i Oslo 8 juni 1591 och förekommer för öfrigt nämnd som vittne vid flera transaktioner. År 1611 erlade han 10 daler i sölfskatt till K. M:t, men synes ha dött s. å. Hans änka insänder 1612 en böneskrift och begär att få någon gård i orten att lefva på, hvilken ansökan kon. Christian IV beviljar 31 okt. 1612 med villkor, att hon skulle erlägga de bestämda utlagorna till kronan. Hon erhöll ett hemman Hæggen här i Oviken (Norsk registrat. 4, s. 475). Prosten var ägare af Skottgården.

G. m. *Birgitta Lauritsdotter*, dotter till archidiaconen och sogneprästen i Stördalen Lauritz Nielsen och Magdalene Sigvardi. Prosten var svåger med biskop Nils Arctander i Viborg.

Af barnen: *Lauritz*, kapellan i Oviken, n. 8; *Dorothea*, g. m. khden Sigvard Hansen i Oviken. n. 14.

¹ Dombog f. 1597, udg. ved *E. A. Thomle*. Kr:ia 1895, s. 151.

13. Mag. **Jonas Palma** (1611-13), son till khden Germund Jonæ i Götheryd, Småland, och Bothild Larsdotter fr. Bjernhult, säges tagit sig tillnamnet af en sälg (*Salix pentandra*), som växte där vid prästgården. Han nämner sig ofta *Austroburgius*, antagligen efter östra landborgen på Öland, där han torde varit född. Understödd af Axel Oxenstierna studerade han utrikes i 14 år, hvarunder han besökte flera universitet i Tyskland, Holland m. m., hemkom som fil. magister och blef kort därefter utn. till kon. Carl IX:s hofpredikant samt förordnades af honom till *superintendent* öfver de nyeröfrade landskapen Jämtland och Härjedalen med kollationsbref dat. Ryssby 17 sept. 1611 samt fick sitt säte i Oviken. I stället för de danska präster, som blifvit förjagade och uppehöll sig i Trondhem, skulle ärkebiskopen ge honom ett antal präster med sig att sätta i de fördrifnas ställe. Kon. Gustaf Adolf konfirmerade honom i samma ämbete 19 mars 1612, då han ock ålades att söka förekomma och tillkännagifva alla oordningar där i landet. I följd häraf kom han att rikta skarpa anklagelser mot svenske befälhafvaren öfverste Baltzar Beck, som beskyldes för våldsamheter och öfvergrepp mot befolkningen.¹ Superintendenten Palmas verksamhet här uppe, liksom svenska ockupationen i det hela, blef ej långvarig, ty genom freden i Knäred 19 jan. 1613 föll landet tillbaka till Norge, då ock flertalet af de dansk-norska prästerna återkommo till sina gäll. Samma år finner man Palma utan tjänst i Sthm, där han dock snart fick återtaga sin tjänstgöring vid kungl. hofvet; till hans underhåll anvisades all behållen tionde af Delsbo s:n, fri förtäring för sig, själf annan samt två klädningar. Ja, en drabant sändes upp för att återföra hans hustru och bohag sjöledes från Hudiksvall, och kronofogdarne ålades anskaffa farkost för detta ändamål. Hans lefnadshistoria tillhör ej vidare stiftet, men var rätt växlande. Jämte sin goda vän Johannes Rudbeckius åtföljde han Gustaf Adolf öfver till Lifland, där de på konungens uppdrag skulle ordna de kyrkliga förhållandena. År 1615 26 juni hemförlofvades han såsom utn. khde i Riddarholmskyrkan, blef 1617 khde vid Stora Kopparberget och var orator vid synodalmötet i Västerås 1623. Vid prästmötet i Hedemora följande år blef han, enligt kungl. resolution, för vissa svåra anklagelser från pastorat och ämbete removerad, men hans oskuld uppdagades i vissa punkter och i öfriga bedömdes han mildare, så att han 16 maj 1627 återfick sitt prästerliga ämbete och 26 dec. s. å. erhöll kungl. fullmakt på Torstuna pastorat i ärkestiftet. Han var en lärd man, särskildt kunnig i grekiska språket, flitig skribent och nämnes för öfrigt som en rättsinnig och hederlig präst.

¹ Om Baltzarfejden, se *H. Stålhane*, en uppsats i JFT, Bd 3, s. 73-91.

Hans valspråk var: *Concussus surgo tandem*. Afled i Torstuna 16 maj 1642. I kyrkan därst. har funnits ett vackert epitafium med väl målade porträtt af honom, hans hustru samt 2 söner och 2 döttrar.¹

G. m. *Anna Nilsson*, »som följde honom i ljuft och ledt».

Barn: *Germund*, död ung; *Germund*, stadsfiskal i Falun 1657; *Elisabeth*, g. m. borgmästaren i Sala Johan Olofsson och blef stammomoder för friherrl. ätten Cederhielm; *Ingrid*, f. i Sthm 30/1 1616, g. 19/9 1647 m. teol. professor P. Ljung i Upsala, d. 10/7 1673.

Tr.: *Vadosa humanæ vitæ χαρυβδῖς sive μικρολογία antithetica*. Gryphisw. 1609. - *Himmelsk apothek ...* Sthm 1610. - *Een christeligh Jula Songh ...* ib. 1611. - *Κοσμοσκοπία*, Werdennes Beskodhelse ... ib. 1613. - *Μικροκομοδαλαιπωσκοπία ...* Holmiæ 1614; öfvers.: *Spéculum hominis*, Thet är Menniskio-spegel af *Steph. L. Muræo*, Sthm 1674. - *Synopsis historiæ Jesu Christi ex IV. Evangelistis collecta et metrice conscripta*, 1614; - *Χριστός Psalmikos δυόμονος περιόδικος; seu Compendium theologiæ harmonicum triglottum, de admiranda persona domini nostri Jesu Christi ...* Ups. 1641. - *Volumen harmonicum locorum communium et psalmorum Davidicorum quadriglottum ...* Ups. 1634. - *Een kort berättelse och undervisning om vår Christeliga troo och gudstjenst vthi Sverige ...* skriffuin til the Ryske präster och gemene församling vthi Iwangorodh ... af Johanne Rudbeckio Nericio et *Jona Palma* Austroburgio, Westerås 1640. - Öfversatt n. 286 (i gamla Sv. psalmb.) eller Litanian. - Svensk vers i inledningen till *E. Tribawers* Bibliska Chrönika, öfvers. af *And. Laurentii*. Wisingsb. 1676.

14. **Sigvard Hansen** (1615-32), dansk till börd, nämnes 1615 pastor i Ovigen och landsprost från 1620, då han i Offerdal visiterar och uppbär sin daler. Lefde ännu 1631 och hade då efterträdaren som vice pastor.

G. med *Dorothea*, dotter till prosten Eric Magni Blix n. 12.

15. **Jens Hemmingson** (1633-49), norrman, hade varit kapellan i Beistaden, innan han 1630 hitkom som t. f. pastor med pastorierna från Myssjö till underhåll. Jämtne åtskilliga andra jämtländska khdar insänder han 28 jan. 1633 en ansökan till superintendenten i Trondhjem och landsherren Olof Parsberg att erhålla kvicktionde och fordenskab. På hösttinget i Oviken 27 okt. 1635 var han närvarande. Jämtne prosten i Brunflo Olof Drake och khden Magnus Pedersson i Sunne undertecknade han den skrifvelse, som 30 sept. 1645 å Jämtländska prästerskapets vägnar afsändes till Trondhjemsbiskopen med begäran om råd i den brydsamma ställning man kommit genom Brömsebrofreden (Jfr d. 1, s. 156). Vid

¹ Se Upplands fornm. förenings tidskr. III, 1873, s. 74. Om hans lefnad, se något utförligare *Munktell*, Westerås stifts herdaminne 2, s. 474, *Fant*, Upsala ärkestifts herdaminne 3, s. 139.

ärkebiskopsvalet efter Laur. Paulinus afgåfvo ofvannämnda tre präster gemensam valsedel, dat. Oviken 3 febr. 1647. Från 1640 hade herr Jens ett litet hemman i Hanebacka, hvarå han 24 dec. 1645 af svenska regeringen beviljades frihet från alla utlagor i sin och sin hustrus lifstid. Genom köp kom han 22 mars 1643 i besittning af ett ödesgods Hellebacken. Han afled år 1649, då Oviks kyrka i testamente erhöll 50 riksdaler till en altartafla.

G. m. *Ingeborg Andersdotter*, d. 1656, då äfven 50 rdlr testamenteras till kyrkan.

Barn: en son *Henningius Johannis Isogæus*, stud. i Upsala 16 nov. 1659; dottern *Dorothea*, som ärfde Hanebacka, g. m. lektor Joh. Vibonius i Hsand i hans 2 gifte.

16. **Andreas Elavi (Anders Eilufssön)** (1650-78), f. 24 febr. 1605 i Trondhjem, kallas *Nidrosiensis*, då han efter att ha genomgått domskolan i sin fädernestad 9 juli 1624 inskrefs vid Köpenhamns univ. och där ställde sig under professor Brochmans privata undervisning. Vid återkomsten från Danmark blef han lärare vid Trondhjems skola 20 okt. 1626, prästv. 1629, var en kortare tid komm. åt pastor Ballæus i Störens prästgäll och uppehöll sig sedan som kapellan pro persona (adjunkt) på gården Fossum i Opdal, där svärfadern Erik Blix var khde.¹ Vid dennes död 1633 täflade han och hans svåger Anders Roaldsson om Opdals prästgäll, men den senare afgick med segern. År 1635 utnämnd till khde i Sveg, fungerade han under prosten Olof Drakes senare år som vice landsprost och anställde visitationer. Erhöll 1650 transport till Ovikens pastorat och blef ordin. landsprost efter honom. Såsom sådan var han 18 jan. 1661 i Refsund superint. P. Steuchius tillmötes, då denne begynte sin visitation inom landskapet. När Jämtland och Härjedalen 28 maj 1661 fördelades i två prosterier, behöll Oviksprosten det södra prosteriet, som då kom att omfatta Sveg, Hede, Berg, Oviken, Undersåker och Offerdal. Vid belägringen af Frösö skans 1657 måste han leverera spannmål åt den norska armén. Ett större kalas, som prosten 28 febr. 1665 höll för guvernören Carl Sparre, och dit ett flertal präster voro inbjudna, omtalas.² Han ägde gården Side och fick 1666 jämte 2 bönder brukningsrätt till ett kronans afradsland Årådalen mot 12 öre s:mt i årliga afrads-

¹ Theol. Tidskr. utg. af *Caspari* 9, s. 596, *Erlandsen*, Trondhjems stifts Geistligh. s. 196.

² På natten uppkom ett stort slagsmål mellan de många skjutskarlarne och soldaterna. En löjtnant L. Wandtskier skyndade ut att afstyra krakelet, men råkade af våda ränna sin värja genom vänstra låret på en korporal Jonas vid kavalleriet, hvaraf denne ljöt döden. Extra ransakning om dråpet hölls följande dag (Jdb. 1665).

penningar. Afled 1682, 77 år gammal, sedan han 4 år förut på grund af ålderdom öfverlämnat pastoratet till efterträdaren.¹

G. 1633 m. *Barbara Blix*, f. 1613, dotter till khden i Opdalen Erik Blix och Maren Bull, d. 1694. Makarna testamenterade till Oviks kyrka 6 dlr s:mt och ett blommeradt altarkläde af hvitt atlask, värddt 16 dlr; efter åldringens död gafs 15 dlr s:mt.

17. **Hans Olofsson Drake** (1678-1701), f. 1634, son till prosten i Brunflo Olof Pedersson Drake. Blef stud. i Upsala 25 okt. 1655, skolmästare i Ovikens skola 1660 och erhöill tillika 10 okt. 1661 konfirmation uppa sysslomansämbetet öfver kyrkorna i Jämtland och Härjedalen »emoot skäligh obligation att han thet såsom een nitälskande man hulde och trolighe förestå skal effter all förmågha» (Hdpr.). Blef 1668 prostens Andreas Elavi' hjälppräst och fick kgl. m:ts konfirmation 6 juli 1670 att efter hans död blifva efterträdare. Detta gaf anledning till en skarp klagoskrift, som lektorerna i Hsand insände till regeringen, hvari de framhöllo, att herr Hans Drake gått i vägen för lektor Zach. Plantin, som nu på 18:de året varit där græcæ linguæ lektor, »under det herr Hans för få år sedan varit hans discipel, sedan en liten tid som nogast duglig pædagogus i Jemptelandh och nu på 2:dra året hjälpepräst hos pastoren i Ovikem». Den kgl. regeringen förklarade emellertid, att den förra dispositionen ej kunde lätteligen ändras, men utnämnde lektor Plantin till Offerdals då vakanta pastorat. (RA, domk. skr.) Drake var 1672 fullmäktig vid riksdagen. Ehuru prosten And. Elavi ännu lefde, fick han 1678 tillträda som ordin. khde med förord att sköta företrädaren och hans hus till döddagar. Inspektor för Frösö skola 1688. Afled 28 dec. 1701 och begr. 25 mars 1702. Hans huggna grafsten låg på stora kyrkogången i Ovikens gamla kyrka.²

G. m. *Elsa Embdeman*, f. 1642, dotter af khden Johan Embdeman i Opdalen i Norge.

Barn: *Olaus*, stud. i Upsala, disp. De opinione præs. J. Bilberg 1688, amiralitetspred. i Karlskrona; *Anna*, f. 15/12 1670, g. 23/7 1695 m. khden i N. Luleå Joh. Unæus, n. 25; *Barbara*, g. 23/7 1695 m. prosten i Skön Dan. Touscher; *Mätta*, f. maj 1677, d. ogift 20/12 1732 i Luleå gamla stad; *Anders*, f. 5/5 1682, fil. mag., president i Kommersekoll., adlad 22/2 1720 *von Drake*, d. 2/8 1744 i Sthm.

¹ Hans numera försvunna grafsten bar följande inskrift: Quiescit sub hoc tumulo vir sancta pietate & reverentia dn. Andreas Elavi Norrmanus quondam P. & præpositus in Oviken, qui natus erat anno MDCV die S. Matthiæ & postmodum vixit annos LXXVII. Anno sacri ministerii LIII, cunjugii vero XLIX placide obdormiebat irivolvit humile pariter ac excelsum caput. (T.)

² Inskr. kring grafstenens rand: Sub hoc tumulo dormiunt vir rev. dom. Johannes Drake, olim pastor in Owiken natus 1634, denatus - et matrona pia Elsa Emdeman nata 1642,

18. Mag. **Petrus Jacobi Eurenus** (1703-31), f. i Hsand 10 apr. 1660, son till dåv. lektorn, sedan prosten i Nora Jacob Abr. Eurenus. Stud. i Upsala 30 sept. 1676, öfvergick 1678 till Åbo akademi och blef där promov. fil. mag. 1686. Utn. konrektor i Hsands skola 1689, eloquentiæ lektor 1692; efter att ha i Åbo aflagt teol. disputationsprof 18 juli 1695 utn. till teologie lektor i Hsand, gymn. rektor 1695 och 1702. I skrifvelse 10 jan. 1702 rekommenderade domkapitlet lekt. P. Eurenus till khde i Ovikens pastorat och förordade på samma gång mag. Joh. Unæus, afl. pastors måg, som förestått församlingen i 7 år, till lektor i Hsand. Kungliga fullmakter erhöles de båda 19 maj 1702 och tillträdde sina tjänster 1703. Khden Eurenus uppföres som kontr. prost 1729. Han var en nöjsam, from och behaglig man och fick en stilla död 8 jan. 1731. De sista åren inträdde ledsamheter i prästhuset genom de giftermålsplaner pastor-skan satte i gång.

G. 1) 1690 m. *Sara Sternelia*, f. 1668, prostdotter från Boteå;

2) m. *Catharina Rudin*, dotter af lektor Clemens Rudin i Hsand. Hon blef omg. m. lektor J. Ullenius därst.

Barn: *Hedvig*, f. 1692, g. m. komm. i Undersåker Olof Westberg; *Jacob*, f. 1697, rektor i Piteå skola; *Catharina*, g. 1) 1712 m. khden i Undersåker P. Sundius; 2) m. khden därst. H. Hammarberg; 3) m. löjtnanten Christopher Hartman på Hårsta; *Magdalena*, f. 12/6 1705, g. 1720 m. fänrik, sed. kapten Er. Gustaf Lillieskiöld, d. i Side 16/2 1795; *Brita*, f. 1707, g. m. auditören Fr. Björner, bodde på Öhne; *Clemens*, f. 1711, lektor i Hsand, d. 20/11 1774; *Maria Margareta*, f. 30/10 1713, g. m. löjtn. Johan Söderbom; *Anna Catharina*, g. m. khden i Berg Nils Hofverberg, d. i Myssjö 1704; *Sara Elisabeth*, f. 1719, d. ogift i Myre, Oviken 22/4 1810, nära 91 år.

Tr.: De malitia morali, præs. *Er. Fahlander*. Aboæ 1681. - De vitiosa republica, præs. *D. Achrelius*, ib. 1685. - De natura et causis justificationis, præs. *P. Laurbeckius*, ib. 1695.

19. **Olaus Magni Flodalin** (1732-47), f. 1675, son till khden i Berg M. Flodalin. Stud. i Upsala 8 mars 1694, prästv. 1697; var sin faders adjunkt i 14 år; utn. till squadrons pred. vid Jämtl. reg. 1711 samt regem. pastor 1713. Vid sin ansökan till det lediga Rödöns pastorat 1722 framhåller han, huruledes han under sin tjänst på den norska expeditionen genom den svåra och alldeles odrägeliga kölden blifvit så skadder till sin hälsa, att han 3 månader efter hemkomsten måste hållas vid sängen och än idag stor passion däraf hafver, dessutom genom ständigt flyttande ifrån

denata -. Midt å stenen inom en sluten ormslinga i hög relief: Kristus med segerfanan, trampande på draken; därunder: Psalm XC. Dies annorum nostrorum septuaginta, in excellentia octoginta et eminentia illorum labor et dolor.

den ena skansen till den andra samt under fälttåget till Gäfle stor möda och besvär underkastad varit, hvaraf han finner sig än mer försvagader att längre uthärda, utan i underdånighet supplicerar om någon roligare tjänst på sin ålderdom. Rödö pastorat erhöll han ej, utnämndes dock med kgl. fullmakt 29 jan. 1732 till khde i Oviken och tillträdde 1 maj s. å., men installerades först 22 jan. 1738 af superintend. Sternel. Afled 8 sept. 1747 och begrofs allhelgonadagen af prosten Nenzén i Sunne. Under sin tjänstetid som khde förde han ett diarium Owikense öfver sina ämbetsförrättningar. De sista åren hade han till hjälppräst mågen E. Backman, slutligen komm. i Sunne.

G. 24/6 1703 i Berg m. sin styfsyster *Helena Hellman*, dotter af gränstullnären i Dufed Daniel Hellman och Cath. Alstadia, d. 2/12 1744.

Barn: *Magnus*, f. 1/4 1704 i Berg, d. 8/5 s. å.; *Christina*, f. 14/4 1705, g. m. khden Joh. E. Huss i Refsund; *Catharina*, f. 6/1 1707, d. ogift, begr. på Frösön 2/3 1728; *Daniel*, f. 3/9 1708, d. 6/1 1709; *Helena*, f. 14/4 1710, d. 14/8 1711; *Margareta*, f. 11/5 1712, g. m. eftertr. mag. Dan. Salin; *Helena*, f. i Offerdal 11/6 1715, g. 25/3 1744 m. komm. Erik Backman i Sunne; *Hedvig*, f. 19/4 1717, d. 24/4 s. å. i Offerdal.

20. Mag. **Daniel Jonæ Salin** (1748-64), f. 24 juli 1706, son till khde Jonas Salin i Hammerdal. Stud. i Upsala 1 febr. 1726, fil. kand. 1730, promov. fil. mag. 15 juni 1731. Efter att en kortare tid tjänstgjort i Arnäs, förordnades han till adj. och vice pastor i Oviken och predikade här första gången 3 sönd. i adventet 1733. Såsom t. f. regem. pastor åtföljde han Ovikens kompani till Sthm 10 aug. 1741 i st. f. ordin. reg. past. P. Staaff, återvände i dec. till Jämtland, blef 1742 ordin. regem. past. vid Jämtlands regem. och valedicerade församlingen med en vacker sermon 25 juli 1742. Vid hans afresa till regementet i Sthm offrade sockneborna honom gåfvor. Samma år flyttade han till regem. pastorsbostället på Frösön. Aflade past.-ex. 16 dec. 1747. Efter svärfaderns död utn. till khde i Oviken 1748, herredagsman vid riksdagen 1751, vice prost 1760, ordin. kontr. prost 1763. Han afled 25 aug. 1764 af en halsböld, hvartill stött kallbrand, och begrofs 7 okt. Särskildt verksam för moderkyrkans ombyggnad och prydnad, ombesörjde stora klockans omgjutande och vidtog äfven flera förbättringar vid annexen. Han prisas ock för sina stora ämbetsgåfvor, sin barmhärtighet mot alla fattiga och den makalöst goda ordning, han införde i församlingarna. Hans porträtt har hängt i Ovikens sakristia.

G. 1738 m. *Margareta Flodalin*, företrädarens dotter, som erhöll dubbla nådår, d. på Borgen i Oviken 11/10 1781.

Barn: *Jonas*, f. i Oviken 12/7 1739, d. ung; *Olaus*, f. 8/4 1741, d. i kopporna 17/7 1743; *Daniel*, f. 25/12 1742; d. ung; *Helena*, f. 15/7 1744 å Frösön, g. m. khden

i Själevad And. Nenzén; *Christina Margareta*, f. 24/5 1746. g. 11/4 1771 m. khden i Nätra Aestan Harlin; *Catharina Elisabeth*, f. 25/12 1748 i Oviken, g. m. prosten i Selånger, sist Tuna E. J. Dillner.

Tr.: De gladio Gustavi Adolphi, p. 1., præ. *G. Wallin*. Ups. 1728. - De nexu candoris et fidei, præ. *A. Grönwall*, ib. 1731. - Certissima literarum præmia [lat. vers. vid P. Staaffs m. fl. mag. promot. 4/6 1728]. - En högst märkvärdig och tillika sannfärdig berättelse om det s. k. Oviks-spöket (undert. med Salins namn). Sundsvall 1846.¹

21. Mag. **Samuel Erici Huss** (1767-74), f. 29 sept. 1717 i Berg, son till khden därst. Erik O. Huss och Anna Drake. Stud. i Upsala 3 febr. 1736, men öfvergick till Åbo univ., där han aflade fil. kand. ex. 1747 och promov. till fil. mag. 3 aug. 1748; prästsv. s. å. kallad till huspredikant hos grefvinnan Maria Gyllenborg på Lund (nu Marielund) i Funbo, Uppland; nådårspred. i Lit. 1749, högmässopred. och vice past. i Hsand 1751, komm. i Gudmundrå-Högsjö 18 nov. 1761, tilltr. 1762; tillträdde ss. khde i Oviken 1 maj 1767.² Efter en kostsam flyttning öfver 30 mil tillbragte han här 8 år, bekymmersamma genom upprepad missväxt. Han var redan vid tillträdet sjuklig, rörd af slag och måste gifva sin adjunkt dubbel lön. Afled 16 okt. 1774.

G. 1) 29/1 1751 m. *Sara Helena Wargentin*, prostdotter från Sunne, d. 15/10 s. å.

2) 21/3 1753 i Rödön m. *Brita Christina Klefberg*, prostdotter från Rödön, som erhöll dubbla nådår, d. 2/6 1777 genom ett olyckligt fall från en häst.

Barn: *Sara Helena*, f. 14/6 1754 i Hsand, g. 1780 m. öfverfältläk. Jonas Gestrich, d. 1832; *Erik*, f. 15/8 1755, d. 8/2 1757; *Petrus*, f. 6/12 1756; *Wilhelm*, f. 21/12 1757, khde i Ljustorp; *Anna Brita*, f. 24/2 1759, g. 1) 28/3 1784 m. förste landtmät. Erik Feltström, 2) m. exped. fogden Math. Sundström; *Christina Catharina*, f. 21/9 1760, g. 1780 m. landsfiskalen, häradsh. Olof Fredr. Biberg; d. 31/1 1844; *Julius Petrus*, f. 1/12 1761, begr. i Hsand 28/12 s. å.; *Maria Margareta*, f. i Högsjö 12/3 1763, g. i Hsand 21/3 1790 m. kollegan i Frösö skola Erik Hamberg, d. 1792; *Johan Samuel*, f. 30/11 1764; *Elsa Märta*, f. i Oviken 11/10 1771, g. m. komm. i Torp Erik Söderlind.

Tr.: De attributis Dei negativis, præ. *P. Ullén*, Ups. 1746. - De usu rationis in theologia, præ. *H. Hassel*, Aboæ 1747.

22. Mag. **Johan Behm** (1777-1818), f. 14 mars 1736 vid Skultuna bruk, Västmanland, son till dåv. skolmästaren, sedan khden i Bergs pastorat, Västerås stift, Johan Vilhelm Behm och Christina Vigelia. Modern dog här i Oviken 8 dec. 1798, 84 år gammal. Efter att ha åtnjutit undervisning af fadern, intogs han i Västerås gymn. och blef stud. i Upsala

¹ Om detta spökeri, se Jämten för 1911.

² Församlingsborna hade gjort försök att såsom 4:de profpredikant få höra khden *Nathanael Thenstedt*, en utstiftes andans man, sist khde i St. Tuna, men på domkapitlets afstyrkan strandade denna begäran.

1757, där han disp. pro ex., men promov. till fil. mag. i Greifswald 1761. Sedan han ett år kvarstannat i Upsala för att fullkomna sina teol. insikter, prästvigdes han i Västerås 15 dec. 1762 till biträde åt sin fader, då komm. i V. Fernebo. Följande år kallad till adj. åt komministrarna i Hedvig Eleonora förs. i Sthm och år 1764 antagen till pred. vid det s. k. Rymanska hospitalet; aflade past. ex. 23 okt. 1767, utn. 19 jan. 1769 till tjänstg. ordin. hofpredikant och innehade denna befattning vid kgl. hofvet, till dess han år 1777 afflyttade till Ovikén för att tillträda khdebefattningen härst., hvarå han 20 dec. 1775 erhållit kgl. fullmakt. Ehuru okänd vid sin hitkomst, vann han genom sina egenskaper snart kärlek och förtroende bland åhörarna och sina förmäns aktning och vänskap. Vice preses vid prästmötet i Hsand 1786, utn. han kort därpå till prost. Var en bland de deputerade, som å stiftets vägnar skulle bevista jubelfesten i Upsala 1793. Förordnad till kontr. prost öfver Jämtl. södra kontrakt 26 jan. 1796, hvilken syssla han, trots vidlyftiga ämbetsresor och mycket besvär, förvaltade till sin död. I en ålder af 82 år 8 mån. afled den vördade prostén, allmänt saknad, 12 nov. 1818 och begrofs af prostén Dan. Backman 3 jan. 1819. Prostén Behms porträtt, måladt 1769 af A. Eklund, äfvensom hans hustrus prydde Ovikens sakristia.

G. 20/6 1769 i Sthm m. *Catharina Sohm*, f. 3/11 1746, dotter till assistenten och spannmålshandl. Magnus Sohm och Magdalena Westman; d. i Ovikens prästgård 27/10 1802.

En son: *Johan Magnus*, f. 19/5 1770 i Sthm, häradshöfd. i Jämtl. södra domsaga, boende på Eltnäset; d. i Östersund 17/12 1847.

Tr.: De convenientia libiti licitique, præs. *L. Dahlman*. Ups. 1758. - En fråga till syndaren: Ästu rättfärdig? framställd uti en christelig högmässopredikan på 11:te sönd. eft. Trin. år 1770 för St. Mariæ Magdalænæ församling i Sthm. Sthm 1770. - Likpred. vid contractprobstens ... mag. J. F. Borins begrafning i Sunne 25/6 1794. Sthm 1796. - Vid ... fru Sophia Marg. Hofverbergs, f. Sparrmans, christeliga jordafärd i Bergs kyrka 5/6 1796 ... af J. B. Ups. - Likpred. öfver prostén och kyrkoherden vid Berg ... mag. Nils Paulin 29/9 1798. Ups. - Vid kyrkoherdens i Råfsund ... mag. Carl Åströms christeliga jordafärd 2/9 1798. Ups. 1799.

23. Mag. **Laurentius Edvall** (1820-1858), f. 19 mars 1788, son till guldsmeden Carl Edvall i Åsans by i Näs och Beata Persdotter fr. Bledäng; kort därefter flyttade familjen till Östervall. Stud. i Upsala 9 mars 1809, prästv. 2 juni 1811, kallad till huspred. hos generaladjutant. frih. Lagerbring i Upsala, tillika t. f. pred. vid Upsala hospital och läns-lasarett i juli s. å., ordin. hospitalspred. 18 aug. s. å., e. o. batalj. pred. vid Uplands infant. regem. 5 aug. 1812. Efter gradualstudier i Upsala fil. mag. i Greifswald 1813. Under kriget 1813-14 pred. vid svenska

arméns sjukhus i Tyskland 26 juni 1813, sjukhus- och garnisonspred. i Fredrikshald 15 nov. 1814, pred. vid invalid-, arbets- och korrektionshuset i Upsala 29 apr. 1815. Erhöll medalj af Åbo akademi 21 mars 1817, aflade past. ex. 1818. Utn. till khde i Oviken 28 okt. 1819, tilltr. 1820. Han skänkte till Frösö biblioteksbyggnad 5,000 kronor, med hvilka han påstås ha köpt sig Ovikens pastorat, men faktum är, att han vid khdevalet i Oviken 1 aug. 1819 erhöll ett betydligt öfvervägande antal röster (419 t:land) framför medtäflarna regem. past. Joh. Dillner (78 t:land) och skolmäst. C. A. Rothoff (29 t:land). (HST 1819, n. 8.) Fältprost 14 juni 1828; stiftets fullmäktig vid riksdagen 1834-35. Ledamot af samfundet Pro fide et Christianismo 1834. Afled 19 febr. 1858.

G. 10/11 1821 m. *Sigrid Johanna Oldberg*, f. 8/4 1804, dotter af länsman Johan Oldberg i Oviken och Maria Brita Trygg; d. i Östersund 22/12 1885.

Barn: *Aurora Christina*, f. 1/11 1822, d. 11/12 1825; *Carolina Johanna Beata*, f. 26/6 1824, g. 1) 25/1 1847 m. brukspatron Carl Fredr. de Ron, 2) 1867 m. kronolänsman Göran Hoffstedt, Rödön, d. 1907; *Karl Johan*, f. 14/9 1826, khde i Torsåker; *Frithiof Laurentz*, f. 1/3 1829, khde i Grundsunda; *Axel Alfred*, f. 3/12 1830, landtbrukare i Oviken, landstingsman, d. 1887; *Frans Göthe*, f. 28/12 1832, d. 21/10 1834; *August Eugéne*, f. 5/11 1837, läsveterinär, Östersund; *Evald Valdemar*, f. 28/10 1838, landtmätare, d. 26/3 1868; *Josef Frans Verner*, f. 13/12 1844, e. o. kontorsskrifvare vid postverket, d. 8/8 1875.

Tr.: De rosis Suecanis, p. XI, præs. *A. Afzelius*, Ups. 1813. - De hymno Cleanthis. - *F. V. Reinhardts* Skriftetal öfversatte. Ups. 1816. - Tal i Hsands Stifts bibelsällskap d. 15 mars 1839 (bifogad sällskapets årsberättelse). - Från Lübeck hemförde han 1815 afskrifter af 24 bref från kon. Carl XII till systern prinsessan Ulrika Eleonora.

24. **Olof Tirén** (1860-78), f. 22 maj 1817, son af kronolänsman Olof Tirén i Berg, sedan i Oviken, och Christina Jönsdotter. Stud. i Upsala ht. 1839, prästvt. i Hsand 27 nov. 1842 till adj. åt prosten Holm i Själevad, aflade past. ex. 29 juni 1858. Efter att varit adj. där i 17 år, under hvilken tid han nästan årligen innehade kortare eller längre förordnanden att förestå pastoralvården i Själevad och äfven år 1855 tjänstgjorde som nådårspredikant vid sacellanien därst., utnämndes han med kgl. fullmakt till khde i Ovikens pastorat sept. 1859 med tilltr. 1 maj 1860. Vid sitt afsked från Själevad Kristi himmelfärdsdag s. å. hedrades han af församlingsborna och Örnköldsviks invånare med silfverpresenter m. m. Verkade därefter i hembygden, men blef på grund af tjänsteförseelser afsatt 1878. Rikt musikaliskt begåfvad och fantasirik, lefde han sedan i stilla tillbakadragenhet i skötet af sin älskvärda familj. Han afled 23 mars 1889 i det hem, som sönerna beredt föräldrarna i Oviken.

G. 27/5 1849 m. *Christina Holm*, f. 9/7 1830, dotter af prosten C. J. Holm i Själevad; afflytade först till Själevad, sedan till Fors, d. där 7/9 1910.

Barn: *Johan Olof*, f. 13/10 1850 i Själevad, d.; *Christina*, f. 30/9 1851, g. m. khden i Fors Per Joh. Strindberg; *Johan*, f. 21/10 1853, artist, genremålare, led. af Kgl. akad. för de fria konsterna, d. 24/8 1911; *Olof*, f. 27/12 1857, komm., sist i Bräcke; *Lars*, f. 27/3 1860, kommiss. landtmät. i Jämtland; *Otto*, f. 26/5 1862, med. lic., provinsial-läkare i Ragunda; d. i Östersund 8/12 1917; *Viktor*, f. 22/11 1864, distriktsveterinär, Nordmaling; *Lilly Ottilia*, f. 7/2 1867, g. 15/8 1894 m. läroverksadj. i Sthm C. F. Rydberg, d. 31/5 1922 i Äppelvik; *Karl*, f. 23/6 1869, stationsinspektör i Bergvik; *Catharina Elisabeth* (Calise), f. 31/8 1871, g. m. prost och khden Birger Lange i Hassela.

Tr.: Skriftväxling mellan läsare och en präst, utgifwen till belysning af de tänkesätt, läsarena hysa om presta-embetet, med bifogad wederläggning af O. T., Sundsvall 1846. - Tidningsuppsatser. - Af khden Tiréns musikaliska kompositioner äro några införda i Jämten: Sv. psalmen 499 (1916), Nordanstormen (1921), Motette (1923).

25. **Magnus Bergman** (1879-1922), f. 20 aug. 1839 i Lockne; föräldrar: torparen Olof Jönsson i Enge och Märta Månsdotter fr. Ångsta, som afled hos sonen i Hackås 11 juni 1873. Var en tid informator hos dåv. kapten J. H. Hjärne, stud. i Upsala vt. 1860, prästv. i Sthm 20 dec. 1862 till past. adj. i Hammerdal, utn. komm. i Hackås 25 jan. 1864, tilltr. 1866; aflade past. ex. 2 nov. 1869, t. f. pastor i Näs 1 dec. 1871-5 dec. 1873, då han utn. till khde i församlingen. Utn. khde i Oviken 30 dec. 1878, tilltr. genast. Kontr. prost i Jämtlands västra kontrakt 3 jan. 1903. Afled 22 mars 1922. LNO 1902. Under hans tid uppbyggdes Ovikens nya kyrka.

G. 1) 11/8 1864 m. *Ida Charlotta Fastborg*, f. i Östersund 17/11 1841, dotter till skraddarmäst. Nils Magnus Fastborg och Sofia Regina Fahlström, d. 30/1 1909;

2) 1/1 1913 m. *Ingegärd Anna Elise Sehlstedt*, f. 8/7 1885 i Refsund, dotter till förrådsförvaltaren Lars Petter Sehlstedt och Anna Amanda Concordia Linnborg.

Barn: *Gabriel Olof Agathon*, f. 7/12 1866, d. 22/12 s. å.; *Victor Magnus*, f. 15/1 1868, jordbrukare; *Ernst Olof Nicolaus*, f. 5/11 1869, brukskassör vid Svartvik; *Hulda Märta Sofia*, f. 4/10 1871, gift; *Esther Charlotta*, f. 9/10 1872.

KAPELLANER I OVIKEN.

1. Broder **Hans** [1528] var prostens Erik Anderssons kapellan detta år, då han jämte ett par andra prästmän bevittnade en penningtransaktion mellan Jens Mortensson och ett par andra bönder. (Bref tillh. Vitt., hist. o. ant. akad. arkiv.)

2. Herr **Anders** y Owyk cappelän [c. 1540-50], var faste vid khden Nils Mattissons i Brunflo inlösen af gården Smedsås (DN. 15: n. 591).

3. **Måns Olsson** [1548] var kapellan i Oviken, då han å prostens vägnar levererade till kon. Gustaf i Sthm det kyrksilfver, som affodrats kyrkorna i Jämtland. Kapellanen erhöll därå konungens kvitto 23 maj 1548. Är sannolikt den Mons Olai, som 1551 utnämndes till khde i Lit n. 11. (KA. Kon. Gust. kvittenser.)

4. **Måns Jusseson** [1553-56], prostens kaplan, nämnes som vittne i fastighetshandlingar under dessa år. (DN. 15: n. 638, 662, 663.)

5. **Ericus Magni Blix** [1566-71], kapellan i Oviken, bodde i Orrgården. Blef khde i pastoratet. Sigillet i tiondelängderna visar, att han är en Blix.

6. **Lauritz Mogenson** [1578], kapellan i Oviken, var jämte sokneprästen i Refsund Jörgen Erikson på rättartinget å Trondhjems rådhus år 1578 för att å de jämtländska prästernas vägnar klaga, att deras prästrättigheter blefvo dem förhållna. Blef khde i *Rödön*.

7. **Erik Eriksson** [1602], kapellan i Aaviken, bevittnade 4 febr. 1602, att Kristin Enersdotter för halvesuende dlr åt sin broder Olaf Ener-son i Hormo sålt sin odel, som var henne tillfallen efter föräldrarne. Kapellanen är närvarande 25 sept. s. å. i Mysske och intygar, att Nils i Laakåsen lånt 50 daler af Halvar Erikson i Aangerom mot pant i sin gård. (Pprbr. i Vitt. hist. o. ant. akad.) Sist khde i *Hammerdal* n. 10.

8. **Lauritz Erichsen Blix** [1630-36], kapellan i Avigen, son till prosten Erik Mogensen n. 12, stämde 21 febr. 1630 khden i Offerdal herr Oluff Nielsen på Mo ting, tilltalade honom för 100 daler i silfver och penningar, som tillfallit herr Lauritz i arf efter fadern, hvilka penningar hade öfverlämnats förenämnde herr Oluf i Mo till förvaring. Därvid upplystes, att denne utlånt en del däraf till Trondhjem, emedan kapellans moder sal. hustru Berjette, då ryktet om fejden blef kungjordt, ingalunda ville, att sonens penningar skulle blifva i Jämtland och röfvas bort af svensken, utan skaffas öfver till Trondhjem. Då Lauritz Erichsen kom hem från Danmark, godkände han transaktionen, men den som lånt penningarna i Trondhjem kom på obestånd; på grund häraf dömde lagman Peder Grumb herr Oluf Nielson kvitt för denna räkenskap och herr Lauritz fick själf söka af Mathes i Trondhjem sina penningar. (Pappersdokument i RA). Sedan khde i *Refsund*.

KAPELLANER I BERG.

1. Herr **Gotschalk** [1569], kapellan hos superint. Nils Stephani, som i Ovikens tiondelängd för 1569 antecknat, att tiondelängderna för Berg, Myssjö, Rätan och Klöfsjö förkommit, då nämnde kapellan vid norrmännens infall blef fången och förd till Norge. (KA.)

2. **Petrus** [före 1589] uppgifves ha varit präst i Berg, innan han omkring nämnda år blef khde i Hogdal, se *Ytter-Hogdal*.

3. **Erich Andersen** [1607-14], Gudz ordz medtiener i Berg, nämnes 1607 och torde varit här kapellan långt förut. Under dansk-svenska fejden synes han ha aflagt trohetsed åt svenska styrelsen. Då Jämtland genom freden i Knäred 1613 tillföll Danmark, anställdes, som känt är, sträng räfst mot dem, som icke förhållit sig trogna, och enligt den utsedda undersökningskommissionens dom skulle nämnda kapellan landsförvisas, men på kommissionens närmare förfrågan, svarade kon. Christian IV genom bref dat. Kolding 14 jan. 1614, att herr Erik, kapellan udi Berg maa for hans Alderdoms skyld blive i Landet og derfor bøde 100 Daler paa det han ikke skal rømme Landet. (Norske Registr. IV, s. 513.)

Hade sitt gifte från Söre i Lit och var svåger med khden i Hammerdal Erich Jonæ Sparf. Sina hustrurs arfvejord sålde de till Peder Pedersson i Söre 28/2 1607. (JFT 3, s. 168.)

4. **Hans Nielson Berg** [1619-33], inköpte enligt en anteckning 9 mars 1619 för Bergs kyrkas räkning af Joanne J. Ripense ett exemplar af Jespersens Gradualbok. (Bergs ka.) Han lämnade kapellansbefattningen i Berg 1633 för att tillträda Ragunda pastorat. I närvaro af prosten Björn Björnsson i Sunne hölls 30 sept. 1633 husesyn i Bergs prästgård, då både af- och tillträdaren voro tillstädes. Af syneinstrumentet framgick bland annat, att herr Hans låtit på prästbordet gräfva en brunn, som kostat honom 40 daler. (Pprbr. i RA.) Se vidare khdar i *Ragunda*.

5. **Laurentius Clementis Balk** (1633-47) tillträdde här 1633 kapellansbefattningen. Han undertecknar 1645 och 1646 års kyrktiondelängder såsom vice pastor i Berg, men uppsade sin syssla 7 juli 1647 och slog sig ned på Klackås hemman, hvarå han fick 3 års frihet af drottn. Christina. Dessutom synes han fått uppbära i riksdaler i salarium af

Refsunds och Ovikens kyrkor. Han drunknade på Storsjön utanför Wattviksudden 1650.

Hans änka *Sara Karlsdotter* skrifver till landshöfd. i Hsands län och omtalar, att hon blifvit änka och Gud hemsökt henne med kors och sjukdom, lik-som ock hennes sal. man därmed drogs, hvarför han nödgades upplåta sin tjänst och på ett ödegods nedersätta. Af landshöfdingen befrias hon från 1650 års utskylder 18/2 1651. (Landsb. f. 1650.)

6. **Jöns Sjulsson** (1648-50), var 1636 kapellan i Ragunda, hitkom som kapellan och v. pastor i Berg. På tinget 19 maj 1649 frågade han allmogen i gemen »om de icke ville vedergälla honom för det änge, som han genom synen förledet år gick ifrån». Det var en ängsslått Furu-myran, som hans granne Drakenstierna processat från prästbordet. Efter lång förhandling lofvade de honom ett änge så godt till prästbordet igen, men i detta år gifva de herr Jöns så mycket hö eller penningar, som bem:te ängie kan vara, och 1650 köper tingslaget till kyrkobolet ett lika uti värde. Sistnämnda år afgick Berg såsom själfständigt pastorat och herr Jöns blef dess khde, se *Berg*.

KOMMINISTRAR I HACKÅS.

1. **Michael Petri Udd** (1644-61) Helsingus, skall ha varit borgar-son från Söderhamn, inskrefs såsom stud. vid Upsala univ. 25 okt. 1632. Han hade här råkat i församlingens misshag, fick konsist. varning att taga sig mer i akt samt 22 apr. 1661 tillsägelse att begifva sig till Undersåker och där tillträda sacellanien efter den gamle oduglige kapellanen Erik. (Hdpr.) Se *Undersåker*.

2. **Werner Adami Klangundius** (1661-79), f. 1637, son till khden Adam Klangundius i Undersåker. Inskrefs som stud. i Upsala 9 jan. 1656, prästv. till adj. i Undersåker. Sacellania Ovigensis uppläts 22 apr. 1661 åt dn. Werner uti herr Michells ställe nu strax att tillträda. Vid prästmötet i febr. 1664 utsågs han till respondens på nästkommande synodum. På tinget i Oviken 24 sept. 1663 uppbjöd han första gången gården Hanebacka, som han inköpt för 290 rdlr af Dorothea Jönsdotter. Senare bodde han i Hackås på hemmanet Östnår, hvarå han erhöll faste-bref 1678. Han anges död 1679. Hans sönderslagna grafsten finnes ännu kvar i Hackås kyrka, där äfven hans och hans makas porträtt äro uppsatta. Det förra afbildar honom med mörkt hår och rödaktigt kort skägg vid

28 års ålder 1664; det senare, måladt 1690, visar hustrun vid 47 års ålder med guldhalsband och med citron i hand.

G. 1664 m. *Syneva Flodalin*, dotter af khden Oluf Bertilsson i Offerdal.

Barn: *Olaus Wernersson*, f. i Oviken 1665, stud. i Lund 1686, i Upsala 1688, disp. 1689, d. 1/7 1691 i Upsala, begr. 23/8; *Maria*, g. m.. en, bonde i Näs.

3. **Elias Olai Oldberg** (1680-88), se khdar i *Lit.*

4. **Daniel Martini Offerdalin** (1688-1712), f. 7 maj 1632 i Offerdal af bondeföräldrar. Stud. i Upsala 29 nov. 1656, prästv. 25 juli 1662, erhöill kollationsbref på Arvidsjärfvi lappförsamling, som han tillträdde 5 maj 1663. Som utsikterna för honom syntes små att kunna erhålla ett pastorat i nedre bygden, sökte han och erhöill sacellanien i Oviken, tilltr. 1688. Bodde i Hackås, ty år 1693 försummades gudstjänsten i Myssjö på Stora böndagen, emedan isen ej bar öfver sjön. Sommaren 1691, då dragonen Peder Sabel arbetade på altartaflans stofferande i Hackås kyrka, passade en annan dragon Anders Olsson Uplänning på att, medan den förre intog sin middag, stjäla 3 dlr s:mt ur två där med lås förvarade offerstockar. Tjufven dömdes att återbetala det bortstulna och plikta 40 mark till treskiftes. (Jdb. 28/10 1691.) Kapellänen afled 16 jan. 1712.

G. 1) m. *Brita Jacobsdotter Wangstadius*, d. i Arvidsjaur 1681.¹

2) m. *Karin Larsdotter Bjur*, dotter af handl. L. Bjur i Umeå.

Barn: *Agneta*, f. 1665, d. ogift i Hackås 1706; *Lars*, f. 1686, komm. i Bygdeå, d. 1731; *Daniel*, f. 1697, d. i febr. 1719, begr. 8/3 s. å.

5. **Östan Hamberg** (1713-42), f. 1 nov. 1666 i Fröslanda, Bjertrå s:n; föräldrar: dannemannen Markus Persson och Lisa Östensdotter. Kom i Hsands skola 1678, stud. i Åbo 1690, var där informator hos guldsmedsålderman Hans Meyer i 4 år under studietiden; prästv. till adj. i Hede 1697, i Oviken 1698 hos khden Hans Drake, tillträdde som komm. i Oviken 1713 och bodde i Myssjö, där han hade eget hemman och brukade tillika Myssjö prästbol. Åren 1728 och 29 fick han ock tillåtelse af prosten

¹ Skulden till sin död sköt hon på en hustru Ingeborg Pehrsdotter från Lillpiteå by, med hvilken hon påsktiden 1678 kommit i träta om några bortkomna garnnystan, då Ingeborg i hastigt mode hotat sätta märke på dens finger och näsa och en lefvande orm i dens lif, som nystanen borttagit. Följande vår återfunnos nystanen i en bod, dit Offerdalins hustru själf burit dem. Senare hade hustru Brita fått något utslag på finger och näsa och invärtes ondt, som så förvärrades, att det kändes liksom hon haft en lefvande orm. Tingsrätten dömde hustru Ingeborg till döden och Kgl. Hofrätten stadfäste omänskligt nog denna dom, om hvars verkställande landshöfdingens order utgick 9 juli 1682. (Se närmare: *Grape*, Lappmarkens herdaminne, s. 40.)

Eurenus att efter 1727 års förordning emot årets ränta såsom andra landbönder bruka Hackås kyrkojord. (Hdpr. 23/4 1729.) Komm. Hamberg afled 20 febr. 1742 och predikan hölls öfver honom af khden Flodalin 21 mars (dominica quasimodo geniti) med text 2 Tim. 4:7, 8.

G. m. *Elisabeth Drake*, f. 1676, dotter af khden i Hede Henrik Drake; d. i Myssjö 8/9 1729.

Barn: *Elisabeth*, f. 1699, g. 1) m. fältväbeln Johan Löfberg i Myssjö, 2) m. länsman Strandberg i Oviken, d. 1788; *Maria*, d. begr. 31/3 1701; *Henrik*, f. i Myssjö 13/7 1704; d. 1706; *Olof*, f. 15/8 1706, d. 4/6 1707; *Maria*, f. 2/6 1708, g. m. guldsmeden Joh. Söderplan i Landsom, d. 30/4 1769; *Helena*, f. 1710, g. m. faderns efterträdare; *Hedvig*, f. o. d. 1710; *Brita*, f. 15/6 1711, d. 23/7 1712; *Marcus*, d. 17/8 1712, 3 v. 1 d.; *Petrus*, f. 9/10 1713, s. m. adj. i Hede, d. 29/5 1744; *Olof*, f. 28/2 1716, d. 27/6 s. å.

6. **Johan Orstadius** (1743-64), f. 25 dec. 1694 i Nordingrå, son af bonden Lars Larsson och Brita Johansdotter i Orsta by. Kom i Hsands skola 1707 och gymn. 1715, blef stud. i Upsala 30 sept. 1718. Prästv. i Sthm af superint. i Karlstad, sedermera ärkebiskop Jöns Steuch 1727 till adj. åt komm. Hamberg härst. Erhöll vid komm.valet efter honom 8 sönd. eft. Trin. 1742 de flesta rösterna, utn. 28 juli och tilltr. 1743. Han hade efter 20 års tjänst här blifvit mycket bräcklig (Hdpr. 13/7 1763) och begärde en pålitlig prästman till hjälp. Adj. Lars Hellbom i Sollefteå förordnades härtill, ville själf ej förflyttas, men påmindes om sin prästerliga ed och måste slutligen bekväma sig därtill. Komm. Orstadius afled emellertid 6 maj 1764. Hans porträtt sitter i Näs sakristia. Under hans tid omgöts Hackås större klocka i Oviken 1747.

G. 24/3 1728 m. *Helena Hamberg*, företrädarens dotter, d. 23/11 1753.

Barn: *Östan Orstadius*, f. 30/12 1729, khde i Hede; *Brita*, f. 1733, d. ogift 20/11 1826, 93 år 3 m. 13 d., i Gudmundrå hos sin brorson prosten Dan. Orstadius; *Elisabeth*, d. i rödsot 1743.

7. **Christopher Jonæ Högberg** (1765-80), f. 1715 i Haksäng, Lockne, af bondeföräldrar. Stud. i Upsala 17 sept. 1741; på kallelse af prosten Abr. Bång i Torp till adj. fick han 5 juni 1747 tillstånd att vid biskopens hemkomst få aflägga prästexamen, såsom känd för ett gudfruktigt och stilla lefverne, blef där i Torp v. pastor 1761. Erhöll 31 okt. 1764 fullmakt som komminister i Oviken och tillträdde 20 jan. 1765. Han afled enl. Hdpr. 1 maj 1780 e. m.

G. 4/6 1765 i Torp m. *Catharina Holmström*, f. 1721, dotter af dannemannen Lars Larsson i Wik, Torp. Änkan skänkte till Hackås kyrka en oblatask af silfver. d. 16/12 1784.

8. Mag. **Erik Kåhre** (1782-1800), khde i *Lit* n. 24.

9. **Michael Klockhoff** (1801-08), f. i Helgum 28 juni 1747, där fadern Per Klockhoff var komm. Idkade skolstudier först å Frösön, sedan i Hsand, stud. i Upsala 1768, prästv. 13 febr. 1774 till adj. åt sockenpred. H. Alstadius i Ramsele, men sändes till Hammerdal; blef 1778 past. adj. åt prosten Feltström i Lit och stannade där i 10 år, adj. åt khden J. Mellin i Löfånger 1788, utn. komm. i Hammerdal-Ström 27 jan. 1790 och 21 jan. 1801 i Oviken-Hackås, tilltr. genast. Fick en slagattack om hösten 1806 och afled här i Hackås 8 apr. 1808.

G. 24/6 1790 m. *Elsa Märta Feltström*, dotter till prosten i Lit n. 22, d. 6/3 1806.

En son: *Nils Petter*, f. 1796, provisor i Sthm, d. 21/8 1827 i Skogby på Öland.

10. **Nils Planting Bergloo** (1809-39), f. 4 juni 1761 i Brunflo och Berge by, son af löjtn. seder. kapten Alexander Magnus Bergloo vid Jämtl. reg. och Magdalena Åman, khdedotter från Undersåker. Efter vanliga skolstudier i Frösö och Hsand stud. i Upsala vt. 1781, vik. kollega i Frösö triv. skolas 1 kl. vt. och ht. 1783; prästv. på kallelse af prosten Behm i Oviken 24 sept. 1786 och tjänstgjorde hos honom, tilldess han efter M. Klockhoffs död förordnades till komm. i Hackås 1809. Han afled här på prästbordet 13 jan. 1839 och begrofs 24 i samma månad.

G. 25/1 1820 m. *Gertrud Biberg*, f. 28/12 1784, dotter af landsfiskalen Olof Biberg och Stina Kajsa Huss, khdedotter från Oviken. Komm. Bergloos änka afled här af slag 15/2 1850. Barnlösa.

11. **Lars Erik Festin** (1841-57), f. 27 okt. 1787, var son till liknämnde komm. i Undersåker och hans maka Catharina Christina Richman. Intogs i Frösö skola 1796, i Hsands gymn. 1806 och blef stud. i Upsala 11 apr. 1810, prästv. i Hsand 13 febr. 1813 och tjänstgjorde som faders adj. i Undersåker, till dess han förordn. till v. komm. maj 1828 och med fullmakt af mars 1829 efterträdde honom som ordin. komm. i Undersåker 1 maj 1830. Erhöll sacellanien i Oviken-Hackås okt. 1839 och tilltr. 1841. Bodde här på sitt hemman Brännan i Östnår. Vid den visitation, som kontr. prosten N. Nordien förrättade sept. 1855, upplyste komm. Festin, att gudstjänst alternerades hvarannan söndag med Myssjö, men på högtidsdagar duplicerades. Nattvardsungdomen undervisades likaledes hvartannat år. Efter nära 28 års sjuklighet alled komm. Festin 28 nov. 1857. Han var den siste komm. i Hackås ss. tillhörande Ovikens pastorat.

G. 13/6 1816 m. *Annette Magdalena Aspgren*, f. 1796, dotter till förvalt. vid Gustafs o. Carlbergs kopparverk Christian Aspgren och Susanna Magdalena Burman; d. 1863. Utan bröstarfvingar.

Komministerbefattningen stod därefter vakant till 1 maj 1866, då Hackås förlades till Näs nya pastorat.

KOMMINISTRAR I MYSSJÖ.

1. **Erik Hägglöf** (1860-85), f. 2 mars 1808 i Häggenås, son till bonden Lars Ersson. Stud. ht. 1833, prästv. 6 nov. 1836 till komm. adj. i Attmar, past. adj. i Helgum 22 dec. s. å., i Tuna 28 juni 1837, vakanspred. i Fredrika 21 aug. 1839, past. adj. åter i Tuna 25 sept. s. å.; skollärare i Lits församlings folkskola 28 juli 1847, förestod pastoralvården i Lit 2 mån. 1848, erhöll nov. 1858 fullmakt som komm. i Myssjö, tilltr. 1860; t. f. pastor under olika tider. Afled dec. 1885.

G. 1) m. *Sofia Kristina*, f. 1810, d. i barnsäng 17/9 1848, 38 år 1 m. 6 d.

2) 21/4 1853 m. *Anna Maria Benctsdotter*, f. 30/11 1829.

Barn: *Maria Kristina*, d. 26/10 1848, 2 år ½ m.; *Laurentz Erik*, f. i Lit 1/10 1854, stud. i Upsala vt. 1876, häradsskrifvare 1902, d. (för egen hand) 3/6 1903; *Anna Sophia Maria*, f. 8/10 1856, g. 8/2 1887 m. kronolänsm., sedermera godsägaren Charles Pontus Pontén-Borgencrona; som änka bosatt i Ljungby, Småland.

2. Dokt. **Carl Jonas Erik Hasselberg** (1888-98), utn. komm. i Myssjö 26 nov. 1886, tilltr. 1 maj 1888, se khdar i *Grundsunda* n. 29.

3. **Olof Albion Söderqvist** (1898-1919), f. 4 febr. 1863 i Hosjö kapell, Västerås stift; föräldrar: bonden Olof Söderqvist och Anna Katarina Olofsdotter. Efter aflagd mogenhetsex. i Hsand stud. i Upsala (Norrlands nat.) ht. 1886, prästv. 31 maj 1892, past. adj. i Brunflo från 1 juli s. å., v. komm. i Mattmar 4 apr. 1893, v. kapellpred. i Hotagen 7 febr. 1894, v. komm. i Laxsjö från 1 mars s. å. och åter v. komm. i Mattmar 1 juli s. å.; utn. komm. i Myssjö 2 apr. 1898, tilltr. s. å. Erhöll afsked från denna komministratur fr. 30 apr. 1917, förordn. till v. past. i Alnö följande 1 maj. Senare utn. till khde i Tuna 5 apr. 1918 och tilltr. där 1919.

G. 14/10 1898 m. *Alma Habilina Linnborg*, f. i Sundsjö 19/4 1870, dotter till folkskoleläraren Erik Linnborg och Anna Berger.